

patriot

4/2025

vychází II. května 2025

ÚVODEM... vzpomeneme okrajově na hasičský XII. Okrskový sjezd spojený se svěcením nové motorové stříkačky a oslavou 35 let trvání místního sboru, který se konal 2. června 1935 v Temelíně. „Slavnostní program začal o 6 ½ hod. nástupem hasičského sboru, pak budíčkem a vítáním hostů. V 9 hodin nastoupil okrsek na silnici k nádraží, pak odešel k parku, kde se u pomníku konala mše, kázání a proslovy hodnostářů. Za obec promluvil o historii sboru a jeho stříkaček František Našinec, který potom předal novou stříkačku sboru. Slavnostní kázání měl temelínský rodák Vojtěch Říha. Družičky přednesly básně. Po ukončení slavnosti se konalo požární cvičení ve dvoře čp. 15. Odpoledne byla cvičení okrsku a místní omladiny, která se neobyčejně líbila. Pořadatelství měl na starosti F. Našinec s bratry Jos. Petříkem, Karlem Kohoutem, Pletkou, V. Tomášem, F. Vrzákem a F. Říhou. Na 20 děvčat v krojích vybíralo vstupné. Ku slavnosti obec pořídila přenosnou tribunu. Slavnost byla neobyčejně zdařilá a velmi početně navštívena. Ku slavnosti svěcení stříkačky byla učiněna obcí různá opatření, tak nařízeno uklizení návsi, soukromníci i obec dali obilíti budovy. Kaplička se dočkala nového vymalování zdejším rodákem Tomášem Peterkou, malířem v Týně n. Vlt. Také ku parku byla pořízena nová drátěná dvířka od jižní strany.“

Tolik dnes k hasičské slavnosti roku 1935, nyní se již můžeme věnovat naší pravidelné rubrice.

Číslo popisné 36 „U BEDNÁŘŮ“ nebo „U PIRASŮ“

Chalupa s čp. 36 byla rozdělena na dvě poloviny, a tak se pokusíme obě poloviny prozkoumat. A nepoplést to. V první půlce chalupy se prvně připomíná jistý Vojtěch Staněk, zedník a domkář. V roce 1815 se k jeho dceři Veronice přičlenil Václav Jelínek. Otec nevěsty jim dal domek čp. 36 se zahrádkou a vše ostatní...ale to vše až po své smrti. Ženichův otec Martin Jelínek věnoval dva strychy pole s loukou, jeden strych žita, dva větele pšenice, strych ječmene, dva větele hrachu a jednu jalovici. Otec nevěsty si pro sebe nechal právo vládnutí na chalupě i na poli až do své smrti a „u jednoho stolu s Václavem a jeho manželkou živ býti“.

Novým majitelem se tak stal bednář Václav Jelínek, snad i proto pojmenování chalupy „U Bednářů“. V roce 1815 se přičlenil k Veronice Staňkové, v roce 1816 se jim narodil syn Tomáš. Veronika však zemřela osm měsíců po porodu na horkost. Václav Jelínek se oženil ještě třikrát. Druhou jeho manželkou se stala v roce 1817 Kateřina Křížová ze Všemyslic. Narodily se jim tři děti. Kateřina ale zemřela už v roce 1825. Třetí manželkou byla Anna, dcera chalupníka Vojtěcha Horného z Nuzova. S tou měl Václav Jelínek syna Vojtěcha, ale i tato manželka záhy (1827) zemřela. Ještě téhož roku

se Václav oženil počtvrté, tentokrát s Rozalíí, dcerou Josefa Kotrlíka, kováře z Březí. Ze čtvrtého manželství se narodily čtyři děti. Zákonným dědicem se stal Tomáš, syn Václava a Veroniky. Ve smlouvě z roku 1847 se píše: „Tomáš Jelínek, ten po jeho z. máteři Veronice Jelínkové, rozené Staňkové, dědičně náležející domek pod číslem

36, dříve s domkem Veselého, nyní však Jakuba Vopavy (viz druhá polovina čp. 36) ve vsi Temelíně stojící, který nyní skrze přestavění domku Jakuba Vopavy, pro sebe stojí z jedné světnice v čele, klenuté kuchyně, pak jedné malé světnice přes dvůr, za tou světničkou jeden chlév, jeden mlátek a vedle toho mlátku ještě z jednoho chléva pozůstává. Při domku také se obecní zahrádka proti placení činže do obecní kasy vynachází.“ Světnice přes dvůr sloužila pak Tomášovu otci Václavu Jelínkovi a jeho manželce Rozině jako vejminek.

Tomáš Jelínek se tedy roku 1847 oženil. Jeho manželkou se stala Anna, dcera Františka Zborníka z Pasek. Nevěsta dostala 140 zlatých věna. Manželům se narodily čtyři děti. Tomáš zemřel v roce 1893.

Chalupu zdědil syn Matěj Jelínek, který ji kolem roku 1902 prodal Kateřině Pirasové. Ta ji převedla na svého syna Františka Pirase, čeledína v temelínském čp. 3. Ten se oženil s Marií Vrbovou a měl s ní tři děti.

Od Pirasů chalupu koupil Bohumil Dörfel a vzápětí ji prodal Emanuelu Dubskému. A ten ji opět prodal, tentokrát truhláři Josefu Valentovi. Odhad na budovu, dřevěný záchod, ohradní zeď, vrátka a dvířka s pilířky, zahradu, čtyři stromy, studnu a oplocení byl v dubnu 1948 vyčíslený na 23.798,-Kčs.

Druhou půlku chalupy s čp. 36 vlastnil od roku 1826 krejčí Jan Veselý. Po jeho smrti zdědil tuto část jeho syn František z Pauly Veselý za 40 zlatých, včetně tohoto inventáře: jeden kabát cajkový v ceně 18 krejcarů, jedna soukenná zelená kazajka 12 krejcarů, jedny manšestrové černé kalhoty 13 krejcarů, jedna vesta manšestrová černá 4 krejcarů, jedna španihelka 6 krejcarů a krejčovské nářadí.

Domkář František z Pauly Veselý se oženil s Marií Vácovou a měli spolu asi čtyři děti.

V roce 1835 „prodává pod jedním číslem s domkem Václava Jelínka a jest psaný Josefu Vopavovi za 144 zl. Domek pozůstává z jedné dřevěné světnice, klenuté kuchyně, dřevěného přístěnku vedle světnice za kuchyní a z malé zděné komůrky.“ Novým majitelem

se tedy stal tkadlec Josef Vopava, syn šenkýře z Temelínce. Josef se žení dvakrát, první manželkou byla Veronika Veselá z Temelínce čp. 12, podruhé se žení jako vdovec s Marií Matějkovou ze Strachovic.

Dědicem se stal syn Jakub Vopava. Ten se oženil s Alžbětou Říhovou, dcerou hajného ze Všeteče. Nevěsta přinesla věnem 120 zlatých, v Temelíně se jim narodily dvě děti. V roce 1853 odjeli manželé Vopavovi s dcerou Marií do Ameriky. V září 1853 došlo k vložení vlastnického práva na Jakuba Holuba a jeho manželku Annu za 300 zlatých.

Tesařský tovaryš Jakub Holub byl ženatý s Annou Šimkovou z Třitimi. Jako vdovec se podruhé oženil s Annou Bartuškovou z temelínského čp. 12. Ta zemřela v roce 1868 a Jakub se oženil ještě téhož roku potřetí, a to se sestrou

své druhé manželky, Alžbětou Bartuškovou. Na čp. 36 se připomíná v 30. letech 19. století i narození některých dětí Bartoloměje Procházky a o 30 let později i jeho vnoučat. Zastavěná plocha měřila v roce 1837 114 sáhů obytných, v roce 1903 to byly 2 ary 44 m², v roce 1935 pak 1 ar 44 m². Výměra pozemků v roce 1916 činila 2 ary a 63 m², v roce 1935 pak 1 hektar 43 arů a 55 m².

(Není jasné, zda se uvedené výměry vztahují na obě části společně)

(zdroj: Jan Petřík, Rodový katastr obce Temelína / matriky a pozemkové knihy SOA Třeboň / Jan Bartuška, Temelín v proměnách času / Pamětní knihy obce Temelín / Ondřej Klempíř, Do Ameriky / foto: archiv obce Temelín)

ZÁVĚREM... Děkujeme za vaši přízeň. Budete-li mít náladu a potřebnou dávku odvahy, můžete sledovat stránky Patriot na sociální síti FB, abyste o nic zásadního nepřišli. Uvítáme jakékoliv historické materiály vztahující se k Temelínu a okolí. Ve formě originální, či jakékoli jiné, včetně té elektronické.

Obecně lidé takové ty věci, co jsou malým písmem, nečtou. Takže bych si tady mohl psát, co chci a nikdo by to stejně nečetl. Nicméně právě tím nejmenším písmem jsou sdělovány (jistě ne zcela náhodou) ty nejdůležitější informace. Všechny údaje zveřejněné v tomto listu jsou navzdory mému nejlepšímu snažení bez záruky. List je soukromým elektronickým médiem, za jeho případnou tištěnou distribuci nenese autor žádnou odpovědnost. Patriot a jeho části je možno bezplatně dále šířit - což však neznamená, že bych se nějak úporně bránil drobným příspěvkům a darům ©. V každém případě za přízeň děkuje Ondřej Klempíř. Kontakt: e-mail: klempondr@seznam.cz. Vychází tak nějak občas, ale většinou pravidelně nepravidelně.